
Debat Escola d'estiu IGOP2015: Un nou municipalisme?

Ja han passat les eleccions municipals. No les valorarem aquí, però sí que pensem que l'aposta per dedicar la IV escola d'estiu de l'IGOP a debatre sobre el futur dels municipis, no perd ni molt menys rellevància.

En aquest document us presentem els debats que proposem per aquest dies (29 de juny al 3 de juliol). Encara no surten noms perquè estem acabant de tancar invitacions i agendes. També hem d'acabar de parlar amb algunes persones que havien dit "parlem després de les eleccions". En breu tindreu els noms dels

ponents d'enguany, els que surten al programa, però a participar del debat sobre el nou municipalisme esteu totes i tots convocats.

Com ja ha passat en edicions anteriors, en agrada la idea d'una escola d'estiu itinerant, que es mou pel territori buscant experiències i persones de les que sempre es pot aprendre molt. Per aquesta IV Escola d'estiu IGOP2015, ja us podem anunciar que els debats de dilluns, dimarts i dimecres els farem al CEIP Mestre Morera, del barri de la Ciutat Meridiana.

Dilluns 29 de juny :

Cap a un nou municipalisme?

Entre posicions i declaracions polítiques d'ordre divers que poden donar pistes sobre el futur que uns i altres volen per als ajuntaments, tres visions diverses apareixen en escena que pensem que val la pena contrastar. Potser no es tracta de visions nítidament diferenciables totes elles, però tampoc costa gaire intuir-les; encara que segurament no s'haurien de presentar com a visions absolutament contraposades o excloents unes de les altres.

És evident la posició d'aquelles formacions polítiques que veuen en els municipis una base institucional de primer ordre sobre la que començar a construir un Nou Estat.

També sembla clara la emergència d'una nova corrent repolititzadora de l'àmbit local, que defensa per als ajuntaments un nou paper polític, i més protagonisme per a la ciutadania en la política local. Amb una voluntat "transformadora" es reivindiquen com a estendards de la "nova política".

Finalment, la visió més racionalista centrada en la gestió, la eficiència, el client,... en el context que ens ha tocat viure!

Serveixen aquests eixos per diferenciar nova de vella política? Té sentit aquesta diferenciació per entendre el que està passant, el que ha passat, en les darreres eleccions?

Agenda dilluns

- L'estat de la qüestió: els nostres municipis i els nostres ajuntaments
- Nou municipalisme?
- El paper dels municipis en la construcció d'un nou estat
- Repolitització municipal davant la crisi
- La gestió municipal enfocada al client-ciudadà: nous escenaris?

Dimarts 30 de juny:

Un nou paper de la ciutadania?

Durant el anys anteriors a la crisi *la qüestió* de la participació ciutadana en el govern local va experimentar un cert auge, tant pel que fa als discursos com en la proliferació de noves pràctiques. Tothom semblava estar d'acord en que calia portar la participació de la ciutadania més enllà del moment electoral. Ara és tendeix a veure aquell període com d'experimentació fútil o anecdòtica, quan no de malbaratament de recursos donats els temps de bonança, a la vegada que, ara, la crisi sembla haver portat un ressorgiment del "fet participatiu", tant a la societat com a la política i la "nova política municipal". **Estem parlant de la mateixa participació?**

La valoració de l'estat actual, i de las perspectives de futur de la democràcia local, ens exigeix plantejar-nos tot un seguit d'interrogants, como per exemple:

- Quines lliçons es poden extreure del passat? ¿Quin balanç podem fer dels mecanismes participatius actualment existents? ¿Cóm incideixen les creixents desigualtats socials en la participació de la ciutadania? ¿Quines predisposicions, disponibilitats i capacitats té la ciutadania per a la participació, i cómo aquestes es distribueixen entre distints territoris i distints col·lectius? ¿De quina manera una democràcia més participativa pot contribuir a generar ciutats i pobles més inclusius i cohesionats? ¿Què cal esperar (i què no) de la participació directa de la ciutadania en la presa de decisions públiques locals i en la gestió dels bens comuns?

El tipus de preguntes que plantejem en aquesta sessió entronquen amb el projecte de recerca TRANSGOB (governança urbana participativa en temps de crisis i austeritat www.transgob.net), finançat pel Ministerio de Economía e Innovación, Gobierno de España, en el marc del Plan Nacional de I+D. TRANSGOB es desenvolupa sota el lideratge de l'IGOP, i hi

participen diversos equips de recerca d' Espanya i el Regne Unit. En el marco del diàleg final, es discutiran quatre de los casos estudiats en aquesta investigació (Barcelona, Lleida, San Sebastián y Madrid).

Agenda dimarts:

- Repensar les polítiques de participació ciutadana
- El paper de las associacions, els moviments socials i la participació comunitària.
- Internet, Política i Ciutadania.
- Diàleg a partir de experiències municipals de promoció de la participació ciutadna: Barcelona, Madrid, San Sebastián i Lleida.

Dimecres 1 de juliol:

Noves polítiques locals?

L'objectiu d'aquest eix és posar en el centre del debat l'acció dels governs locals. És a dir, la justificació, els continguts i els dispositius de les polítiques públiques que han de permetre donar oportunitats a la gent, satisfer necessitats, promoure activament la justícia social i disminuir les desigualtats. Aquest tema ens porta a moltes preguntes:

- Perquè necessitem polítiques *locals*? O plantejat d'una altra manera: sense una reflexió i una acció específicament locals, és possible desenvolupar el poble, la ciutat, el territori, d'una forma sostenible? És possible garantir una bona qualitat de vida en una societat ben integrada? És possible generar una visió del bens comuns que necessitem en un espai compartit?
- Quina hauria de ser l'agenda i quines les prioritats a curt, mig i llarg termini. Combatre l'emergència social? Mantenir o ampliar la xarxa de serveis públics? Invertir en infraestructura? Donar suport als projectes de les entitats socials? Promoure canvis en els valors i en les actituds de la ciutadania?
- Com posem en pràctica tot això, amb quins actors, amb quins recursos, amb quins procediments?

A l'hora de formular les respostes no podem oblidar el marc competencial i pressupostari dels governs locals. Com tampoc hem d'oblidar que en un territori cada cop més integrat econòmicament, i més segregat socialment, "local" no és el mateix que municipal. Tanmateix, per bastir polítiques que responguin millor als desitjos i a les necessitats de les persones hem de ser capaços de plantejar alternatives que permetin anar més enllà d'aquests límits legals, fiscals i territorials. Fer coses diferents a les que s'han fet fins ara, o fer-les d'una manera

diferent. I actuar a partir d'espais més amplis, que facin possibles les sinèrgies i les solidaritats territorials; començant pel propi moviment municipalista.

Agenda dimecres:

- **L'estat de la qüestió de les polítiques locals**
- **Les polítiques de desenvolupament local.** Els significats del desenvolupament després de la "passió immobiliària". Creixement o decreixement? Quins han de ser els nous motors de les economies locals? Com podem preservar els avenços en la preservació del medi ambient?
- **Les polítiques de cura i atenció a les persones.** L'envelliment de la població i la proliferació de malalties cròniques comporten una demanda creixent d'atenció que les estructures familiars difícilment poden sostenir. Què caldria fer i què es pot fer des dels governs locals per abordar aquesta situació?
- **Les polítiques de cohesió social i urbana.** Del repte de la diversitat al problema de la segregació: Disposem encara de la voluntat i de les capacitats per *fer ciutat*?

Dijous 2 de juliol:

Reptes organitzatius en el pas del carrer a les urnes.

El focus d'aquest debat té a veure amb els *reptes organitzatius* de les *noves* organitzacions polítiques que volen diferenciar-se del partits més clàssics. Sabem que les formes de l'organització expliquen, tant el tipus de relació que serà possible entre partit i societat, como la vida democràtica interna de les mateixes organitzacions. El que no sabem és quina resposta, diferenciada d'allò ja conegut, poden estar donant aquestes noves formacions als reptes organitzatius que se'ls hi presenten, i que tenen a veure principalment amb combinar la eficàcia i la democràcia, resoldre les tensions que acostumen a donar-se entre centre i perifèria i dotar-se de mecanismes de presa de decisions adequats a uns ritmes i marcs institucionals que no sempre es poden remoure.

Aquesta sessió s'inscriu dins el projecte ["reptes organitzatius"](#) que es ve impulsant des d'Estàrter.

Agenda dijous:

- ¿Com es poden construir partits polítics o artefactes electorals que combinin de forma òptima qualitat democràtica amb operativitat?

- ¿Com aconseguir que els models emergents basats en la cultura de descentralització i el treball en xarxa no posin en perill la coherència d'una acció política que ha de ser vista i percebuda com a integral/coherent projecte que

Divendres: 3 de juliol:

Política és comunicació

Ens interessa la mirada dels periodistes que veuen tant de prop, i a l'hora de tan lluny, tot el que està passant. Sabem del “nou municipalisme” en part per la feina que fan molts mitjans que estan seguint a peu de carrer els esdeveniments. Segur que la seva mirada, diferenciada de la dels acadèmics, els experts, els tècnics locals, els activistes o el càrrecs electes, resulta ben interessant.

Però és que també és fa difícil entendre tot el que està passant sense parar l'atenció sobre el paper que estan jugant els propis mitjans. Algunes veus rebutgen l'expressió “nova política” tot dient que està per veure i demostrar que tenen de “nou” mentre es fan evidents en les noves formacions polítiques alguns dels tics de les antigues maneres de fer. Però segur que són pocs els que rebutjarien la idea d'un “nou periodisme”, molt més proper i arrelat al que passa a la vida de les ciutats i els pobles, més crític i irrespectuós davant el poder, més d'investigació i menys de gabinets de premsa i notes i versions oficials, segurament també més dèbil, per ser més autònom de les grans corporacions de la comunicació, i per tant més lliure.

Agenda divendres:

- El relat periodístic de les noves realitats municipals
- Quan veïns i veïnes són notícia
- Com ha anat la campanya, com estant anat els pactes
- Nova política, nous mitjans

Informació sobre inscripcions: igop.bcn@uab.cat